

دار الفنون

حقوق فائز و لیتبر محمد علی

مقوق ، اقتصادیات

ایکی آمدہ بر نثر اولنور

مندرجات

قسم مقوق :

رهن مقابلندہ اقراض ایله مشغول اولانلر	حاجی عادل
قضای اداری ، شارل قروقات	(مترجمی) مصطفی حامد
یکی تورکیا حقوق مدنیہ سی تدقیقاتنه مدخل صاوزه رها (مترجمی) دانش سعید ، صدیق سامی	صدیق سامی
انتفاع حق	عبدالله وھی
صوچک و صوچلونک تعددی	احمد اسعد
یکی قانون مدنی حقندہ مسلکدا اشلردن بر رجا	

قسم اقتصادی :

استقراض و دیون عمومیہ	عینی زاده حسن تحسین
-----------------------	---------------------



استانبول — یکی مطبعه

۱۹۲۷

قضای اداری

تورکیه جمهوریتک تشکیلات اساسیه قانونی ۵۱ نجی ماده سیله شورای دولتك تشکلی درپیش ایتیش و بومؤسسسه نك ایکی طرز وظیفه و صلاحیتی قبول و تثبیت ایتشدرد: بونلردن برنجیسی « قضای اداری » ساحه سنده ، ایکنجیسی ده « مجلس اداری » صفتیه حائر اولدینی وظیفه و صلاحیتلردر . ۵ کانون اول ۱۳۴۱ تاریخلی قانون موجبجه شورای دولتك تشکیلاتی ده تعین ایتمکده در . بناء علیه شو قانونلرک تأیید ایتدیکی وضعیه کوره تورکیه نك « ایکی نوع قضا » سیستمی قطعی اوله رق ترجیح ایتدیکی بیان ایدیه بیلیر .

دردست تشکل بولان شورای دولتك؛ قانون لایحه لرینی و نظامنامه لری تدقیق و احضار ایده رک حکومتک بو ساحه ده کی مساعیسنه دوغریدن دوغری به یاردیمی اولاجنی و بو صورته کنیش وظیفه و صلاحیتیه مالک اوله رق ایتدادن برنوع قونترول اجرا ایده بیله جکی نقطه سی هیچ بر مناقشه یی دعوت ایتمه مکده در . هر درلو شبهه دن آزاده در که تشکیلات اساسیه قانوننک لهرلنده شهادت ایتدیکی « علم ، اختصاص و تجربه لريله تمايز ایدن ذوات » قانونلرک احضارنده شورای دولتك اقتدار و مساعیسندن استفاده ایده جکلر و بوده تشریعک قیمتی تقویه به خدمت ایده جکلر .

فقط شورای دولتك بر هیئت حاکمه صفتیه قوه قضائیه یی حائر اولمسی کیفیتی بعض اعتراضلری موجب اوله بیلیر . بونکله برابر قوتلی سبیلره استناد ایده رک ادعا و مدافعه ایدیه بیلیر که بو بابده اتخاذا ایدیلن قرار قطعياً یا کلش اولمایوب مکمل اسباب موجبیه مالک بولونمقده در . بو مقاله مزده ۵ کانون اول ۱۳۴۱ تاریخلی شورای دولت قانوننک حقوق ساحه سنده وجوده کتیر مکده اولدینی یکیلکی تدقیق ایده جکز . بعده قضای ادارینک حقوقده بر ترقی افاده ایدوب ایتدیکنی و نهایت دیگر مملکتلرده حائر اولدینی فائده لری تورکیه ده اکتساب ایتمه سنه عملی نقطه لردن مانع لر بولنوب بولونمادیغنی مطالعه ایده جکز .

شورای دولتك تشکيلاتى حقنده کى قانون يکى تورک حقوقه پک قيمتلى عناصر ادخال ايتمکده در : بوقانون ايله ايکى نوع قضا اصولى قبول ايدلدیکندن دولايى ، عمومى نقطه نظر دن ، تورکيه آنغولساقسون سيستمه منه مخالف اولمق اوزره فرانسز - آلمان حقوق سيستمه منه التحاق ايتمکده در . بو صورته « حاکم عادى » ايله « حاکم ادارى » آراسنده فرق قبول ايدن وعددلى عظيم اولوب کيتدکجه چوغلان دولتلر غروبنه تورکيه ده داخل اولمقده در . فرانسز - آلمان تلقيسى حقوق عامه ايله حقوق خصوصيه آراسنده کى فرق و تميزه استناد ايدەر . حقوق خصوصيه ؛ احوال شخصيه يى ، عيى حقوقى ، افراد آراسنده کى مناسباتى احتوا ايدەر . حقوق عامه ايسه ؛ قوتلرک تشکيلاتى ، خدمات عموميه نك اداره سنى و بولردن منبعث اختلافلرک حل و فصلنى موضوع بحث ايدەر ؛ بو صورته « اداره » نك مسؤلىتى و عقد ايتدىكى مقاوله لر حقوق مدنيه نك ساحه تطبيقندن چيقارک حاکم ادارى نك بو مسئله لر ايچون ياراتمقه مجبور اولدينى حقوق پرنسپلرينه تابع اولور . زيرا معاملات خصوصيه دن فرقلى اولان خدمات عموميه ؛ حقوق مدنيه جيلرک اساسلرينه اويماز . بوکابناء قوه عامه ايله وطنداشلر آراسنده حادث اولان اختلافلر ؛ قوه عدليه نك الندن آلتشدر ؛ چونکه محکمه لر ادارى معاملاتنه مداخله ايدەرک آنى تعجيز ايتمکه مقتدر اولاماز . بويله جه « اداره » استقلالنى محافظه ايدەر . بو حال اداره نك مشروعيت اساسنه تابع اولماديغى افاده ايدرمى ؟ شبهه سز خاير . ديگر مملکتلر مياننده فرانسه و آلمانيا ، يالکز وطنداشلرک لهنده برنجى درجه ده تأمينات اولمقده قالمايوب عيى زمانده حقوقک ترقيسى ايچون قيمتدار برواسطه اولان « قضاي ادارى تشکيلاتنه مالکدرلر .

آنغولساقسون تلقيسنه کوره کرک افرادک ، کرک جمعيت و هيئتلرک تابع اولدينى حقوق بردر . بو مملکتلرده حقيقى معناسيله حقوق اداره يوقدر و واضع قانون ايله حاکم آراسنده نظام و تعليمات اصدار ايدن متوسط بر قوت موجود دکیلدر . حقوق عامه نك احکامى ده يکانه موجود اولان محاکم عدليه طرفندن تطبيق ايديلير . فرانسز - آلمان سيستمده قانون ايله وطنداش آراسنده تطبيق واجرا ايله موظف قوتلى بر اداره بولور . طبعيدرکه اداره ؛ واضع قانونک ديره کتيفلرينه توفيقاً حرکت ايدەر . بونکله برابر اداره ؛ افراد ايله معين و دوغريدن دوغرى به مناسباتى بولونان ، مختارى حائر برعضويتدر .

اداره نك نظام و تعالیمات وضع ایتك قوتی و حق تقدیری واردر . آنغلو-اقسون مملكتلرنده اداره ما كینه سی كندینه خاص واستثنائی قوتلره مالك مختار بر هیئت حالنده دكیلدر . بو مملكتلرده وطنداش ایله قانون آراسنده کی متوسط قوت حاكمدن عبارتدر . قوه اداره و طنداشلره قارشی جبری بر قدرتی حائر دكیلدر ؛ ابتدادن اجرا قدرتی طاشیان اداری فعللر یوقدر . كورولیور كه شو ایکی تاقی یكدیكرینك ضدیدر .

تور كیه جمهوریتی ، شبهه ایدیه مزكه ، فرانسز - آلمان تاقیسنده مندیج بوتون اوصافه مالك بولونمقدهدر . تور كیه ؛ اداری سیسته مملر ، مركزی ، اداره نك قوتلی اولدینی و قوتلی اولسی ایجاب ایدن بر مملكتدر . فقط بو مطالعات کافی دكیلدر ؛ تورك واضع قانونی بوبابده منطقی اولان بوتون نتایجی استخراج ایتمش و حقوق عامه ك ایکی اساسلرینی تطبیق ایتك املیه قضای اداری اصولی قبول ایتشدر . بو خصوصه اداری سیسته ملی مملكتلردن تشکیلاتی و فعالیتی اك ای اولان فرانسز شورای دولتی نمونه اتخاذ ایداشدر .

۵ كانون اول ۳۴۱ تاریخی قانونك ؛ بر عصر دنبری فرانسز اجتهاداتی و مقرراتی ایله ایریشیلن ترقی و تكمل اوصافی حائر بولندینی بلا مبالغه ادعا ایدیه بیلیر . بو جهتی تدقیق ایدلم : مذکور قانون بر طرفدن عدالت و مشروعیت قارشی كلن بوتون مانعلری و قضای ادارینك موفقیتله جربانی بر زمانلر تعویق ایدن انكللری بر طرف ایتشدر . بوسورتله در كه قانون « ناظر - حاكم » نظریه سی رد ایدره ك فعلی اداره ایله قضای اداری بی تفریق اساسی قبول ایله مشدر ؛ *la justice retenue* یعنی حكملرك دوغریدن دوغری به قابلیت اجراییه سی اولمایوب آحق اداره نك كندی اختیار یله مطاوعتدن صوكرا اجرا ایدیه بیلیمسی سابق عثمانلی شورای دولتی حقیقی فعالیتدن منع ایدن بر سیسته مدی ؛ قانون بو طرزى رد ایدره ك تورك ملی نامنه اجرای عدالت ایتك اوزره وكالت اساسی *la justice déléguée* قبول ایتشدر . دیگر طرفدن شورای دولت ، اداری مسائلده حقوق عامه حاكمی صفتی احراز ایدیور . قانون ؛ قضای اداری بی انتاج ایدیه بیلن ایکی وقایعی در پیش ایتكدهدر ؛ مثلا اداره نك مسئولیتدن اجتناب ایچون سكوتی اختیار ایتدیكى مسائلی حل ایدیور . لیاقت بچنده قانون غایت ؛ اطمینان بخش شرائط وضع ایتكدهدر . اصول محاكمه به كلنجه : تماماً واضح اولوب بك ائی تنظیم اولونمشدر . بوندن ماعدا قانون ؛ قضائی قرارلرك اجرایی بچنده شایان تقدیر بر یکیلکی احتوا ایتكدهدر . فرانسه ده اداره ؛ قضیه

محکمه به توفیق حرکت مجبور اولمادی حالده (اداره کنیدیکندن اتباع ایتیه جک اولورسه فرانسز شورای دولتی افرادک متضرر اولمامه سی ایچون بعض اصولار کشفنه مجبور اولمشدر) تورک قانوننک ۴۸ نجی ماده سی شورای دولندن وبریلن حکمملرک در حال اجرا ایدیله جکئی معلندر .

شورای دولت حقنده کی تورک قانونی آرتق اسکیمش بعض احکامی احتوا ایتسه مثلا (دکیشمک اوزره اولان اصول محاکمه حقوقیه قانوننه تعلق ایدن بعض مواد کبی) وبرقاج نقطه سی تنقید ایدیله بیلسه دخی شوراسی محققدر که تورکیه جمهوریتی تشریع نقطه نظرندن حقوق عامه ده برووقوف نام اثبات ایدن قیمتدار برواسطه ایله مجهز بولونمقده در .

II

قضای اداری اصولی ؛ عجا حقوقده برترقی افاده ایدرمی ؟ بو عمومی ماهیتده بر مسئله تشکیل ایدر . بو باده تجربه سبق ایتمش اولماسه یدی جواب ویررکن تودده دوشمک پک طبیعی اولوردی ، لکن بو تجربه یاللمشدر ویا بیلان تجربه قطعی برماهیقی حائز بولنمقده در . کرک علمی مطالعاتک ، کرک تطبیقاتک شهادت ایتدیکی وجهله قضای اداری ؛ فرانسه ده ای نتیجه لر ویرمشدر . تفریق قوا پرنسیپلرینه استناد ایدرک ، نظریات اعتباریله ، قضای ادارینک بو پرنسیپلر ایله برتضاد تشکیل ایتدیکی ، چونکه تفریق قوا اساسنک یالکز برنوع حاکم اصولی استلزام ایتدیکی ثمره سز بر صورتده ادعا ایدلمشدر . آنجق وحدت قضا اصولنک منطقی اولدینی وبناء علیه شورای دولتك صلاحیت قضائیه سی رفع ایتمک لزومی فائده سز بر صورتده تکرار ایدلمشدر . بو باده کی تشبیلر نتیجه سز قالمعه محکومدرلر . یالکز علمی مطالعات ونظریات دکیل ، تطبیقات ووقایع دخی قضای اداری لهنده شهادت ایتمکدر ؛ فی الواقع شورای دولتك زنکین مقرراتی حکومتک یالکز مسئولیت مالیه سی تحت حکمه آلان احواله منحصر اولمایوب برچوق اداری قرارلرک فسخ وابطالنی احتوا ایتمکده وبویله جه نقطه نظر منزی تأیید ایتمکده در . اشبو قضای اداری اصولی فرانسه ده بر طاقم قاعده لر وجوده کتیرمشدر که شرائطک فقدانی حسبیله حاکم عای بوقاعده لری بولامایه جقدر .

بو بحث حقنده کی نظریات علمیه یی خلاصه ایده لم . مؤلفلردن دوگی ، اوریو ، ژده ز ، قاره دومالبه رغ ، بهرتملی ، مه ستر ، رولان ورونارک آناری قضای اداری لهنده مطالعاتی

احتوا ایتمکده در ؛ اولیه بر قضای اداری که اعضای (فعال وظیفه دن جکیلش) قسماً اداره جیلر میانندن منتخب بر شورای دولته مودوع اوله جق وبالطبع برنجی درجه ده حاکم عادینک و صوک درجه ده محکمه تمیزک صلاحیتی بر طرف ایتش اوله جقدر . اشبو مؤلفلرک مطالعه لرینی ؛ نقطه نظریمیزی تأیید وتقویه ایتمکده اولدیفندن عمومی خطری ایله ذکر ایتمکی فائده لی عد ایتمکده یز :

دوگی ؛ فرانسز انقلابنده کی اساسی خاطر لاتییر : ۱۷۸۹ تاریخنده « مجلس ملی » قوای دولتی اوچه تفریق ایده رک قوه عدلیه یی مستقل ودیکر ایکی قوته مساوی بر قوت اولمق اوزره طانیدینی زمان هیئت عدلیه نک هر خصوصه صلاحیت قضائیه سنی قبول ایتش دکیلدی ، بلکه ده مجلس ملی (ایلول ۱۷۹۰ و ۱۵ مایس ۱۷۹۱ قانونلری ایله) اداره آدملرینه متعدد مسائلک حل وفصلی ترک ایتشدی . بو طرز حرکتده هیچ بر تضاد مشاهده ایدیه مز ، زیرا قوه عدلیه دن اوزمانلر مونسکیوندک ده آکلادینی وجهله « حقوق مدنییه متعلق خصوصاتی اجرا ایدن قوت » معنایی مقصود ایدی . بناء علیه مدنی قانونلرک تطبیقانه تعلق ایتمین خصوصات اداره نک صلاحیتی داخلنه کبریور دیمکدر . آنکچون ۷ ایلول ۱۷۹۰ قانونی قضای اداری یی احداث ایدرکن ۱۷۸۹ - ۱۷۹۱ سنه لرنده قوه عدلیه یه عطف ایدیلن ماهیتک نتیجه منطقیه سنی قبول ایتش اولیوردی . (دوگی : مفصل حقوق اساسیه جلد ۲ صحیفه ۵۲۶) . اوبژه کتیف (آفاقی) حقوق مکتبنک رئیسی ایکی نوع قضا اصولک قطعی بر طرفداری اولوب مفصل حقوق اساسیه اثرینک بر چوق صحیفه لری فرانسز قضای اداریسی لهنده ستایشلر ایله دولودر . مؤلف بر نقطه ده شویله اداره کلام ایتمکده در : « شورای دولت ؛ اداره نک قانونه مخالف حرکت ایتدیکی هر معامله حقوقیه یی بلامرحت فسخ وابطال ایتدیکی کی ، اداره نک افراده قارشی مثلاً مقاوله یه مستند خصوصاتده سو بژه کتیف (انفسی) بروضیت حقوقیه یه دوشدیکی زمان بلا تردد اداره یی محکوم ایتمکده در . کذا شورای دولت ؛ بر خدمت عمومیه نک اجرا سندن افرادک متضرر اولدینی خصوصاتده دخی اداره علیننده و افرادک لهنده حکم ویرمکده در . » (حقوق عامه نک استحاله سی ، صحیفه ۲۱۵) .

مخالف مکتبنک یعنی Dualiste مکتبنک بویوک استادی . لئان اوریو دخی ایکی نوع قضا بحثنده دوگی ایله هم فکر در . اوریو ، ۳۰ سنه منتظماً قضای اداری ومقرراتی حقنده Sirey مجموعه سنده نشر ایتدیکی یازیلر یله شورای دولتک اثرینی ایلر یتمکده غیرت ایدن

مؤلفان در بریدر . طولوز دارالفنونی حقوق فاكولته سی رئیس اولان اوریو كرك « حقوق اداره درسلی » (۱۱ نجی طبع) ارنده ، كرك « حقوق اساسیه » عنوانی ارنده شورای دولتك بوكونكي صلاحیت قضائیه سی محافظه ایتمی لزومی متعدد سبیلر ایله مدافعه ایتمكده در . اوریو ، هر شیدت فوقنده حقوق شخصیه نك محافظه و تأمین ایله مشغول اولدیغدن دولای بوباده کی مطالعه سی بر قیمت مخصوصه بی حائزدر . قانونلرك تشکیلات اساسیه قانونه مطابقتی حاكم عایدك تدقیق و مراقبه ایتمه سی طرفاری اولان وبوفكرینه مكینه منسوب اولان موسیو مه ستركده الزحاق ایتمیكي مؤلف ؛ قضای ادارینك شخصی حریتلرك عایدنه تجلی ایده جكه و اداره نك عدالت و مشروعیتی تأمین ایده میه جكه ذاهب اولهیدی بواصولی رد ایتمكده قطعاً تردد ایتمزدی . بویکی مؤلفك شورای دولت بوقضای اداری لهنده کی قناعتلری اسباب موجب سیله اوكرنك ایچون Sirey مجموعه سنده منتشر یازیلری اوقومق کفایت ایدر : « شورای دولت ؛ منتظم اداری سیسته ملی هر مملکت ایچون ضروری بر مؤسسه در و اداره نك شعورینی و معنوی وجدانی تمثیل ایدر . بواعتبار ایله هر وجدان کی فکر بیان ایدر و حکم ویرر . » (اوریو ، حقوق اداره ، ۱۰ نجی طبع صحیفه ۱۹۹) . فرانسز سیسته منك عملی قیمتی ده شو جمله لر ایله تقدیر ایدلکده در : « فرانسز لر اداری حاكم حاكم اولمادیفی حسی بسله مزلر ؛ بالعکس سیسته ملرینك حائر اولدیفی اساسی فائده لری یاقیندن بیلرلر و اداره نك هر هانکی بر فعل و حرکتنه قارشی بوطریق ایله اعتراض ایتمكدن خوشلانیرلر ... » (اوریو : مختصر حقوق اداره ، ۱۰ نجی طبع صحیفه ۵۰) . قضای اداری ایله اصول محاکمه عاید آرسانده کی فرق وتمیزك درین سبیلری ایضاح ایدر كن مؤلف اوریو ؛ بوسبیلردن بر قسمنك بوتون مملکتلره شامل و تماماً حقوقی ماهیتده اولدیفی ، دیگر بر قسمنك ده فرانسه (و بناء علیه تورکیه) کی مرکزیت اصولی تعقیب ایدن مملکتلره منحصر سیاسی و اداری اولدیفی تثبیت ایتمكده در . حقوقی سبیلر : حاكم عادی ؛ بالضروره حاكم كل دکیلدر . علی العاده حیاتك حقوقی نظر هر لری و شرطلری بیان حاكم عادی ؛ بوساحه دن اوزاقلانشجه تهلیکلی بر صورتده صلاحیتدار اولمایه بیلر . شبه جائز دکیلدر که اداره نك تطبیقاتی وبونك افراد ایله مناسبانده تجلی ایدن حقوقی رابطهلر ، علی العاده حیاتك حقوقی معامله لرندن بك فرقلیدر . سیاسی سبب : حکومتك بر محکومیه بویون اگه سی طبیعی برشی دکیلدر ؛ حکومت حاكم عادیدن بیاشقه بر محکمه تابع اولورسه دهایی محاکمه ایدیایلر . هر حالده حیات عادیده کندن

بوس بوتون باشقه درلو معضل بولونان اداره نك افعال و حرکاتی بیلن و تقدیر ایده بیله جك قابلیتده بولونان حاکمیره احتیاج واردر .

کورولیور که فرانسز اختلالی قضای اداری ایله قضای عدلی آراسنده تفریق قوا اساسی قبول ایتمشدر ، چونکه بو اساسده تفریق قوانك استناد ایتدیکی سیاسی شأیتی کورمشدر ؛ حالوکه موسیو ژاقلن و موسیو آرتور بو تفریقده یالکز اداری بر شأیت کورمکده اصرار ایدیورلر . ایشته بوندن دولاییدر که حقوق عامه یه غائد ایلک ایکی مکتبک معلمی اولان دوگی و اوریو فرانسز انقلابنك قبول ایتدیکی - یسته می تأید ایتمکده درلر . انقلابدن بری بوتون ره ژیملرک قبول ایتدیکی وعینی قوتله محافظه ایتدیکی بو اساسدن عبارتدر ؛ بو اساسی رد ایدن فرانسز انقلابنك قوتلی برپرسینی رد ایدیور دیمکدر .

برونسور ژهز ، دوگی نك تلیدی اولوب « حقوق اادرنك عمومی اساسلری » عنوانی طاشیان اثرنده شورای دولتك مقرراتی تدقیق ایتمکده در . ژهز ، اجنبی مملکتلرک حقوق وقوانینی ایله الك زیاده مشبوع اولان فرانسز مؤلفلرندن بریدر . اوکا کوره ، حقوق اادرنك مختاریتی موجود اولوب بو کونکی دولت مؤسسه سنده حقوق اادرنك آرتق حقوق مدنیه نك اساسانه استناد ایتمه سنه بر سبب اولمادینی ادعا ایدیه بیلیر . حقوق عامه اودرجه ترقیه مظهر اولمشدر که حاکم عادینك کرک استحضار وقابلیت ، کرک صورت حل اعتبارله یکدیگرندن پك فرقی بولونان ایکی طرز حقوقی یی قولایلقله تطبیق ایده میه جکی تخمین ایدیه بیلیر . حقوق عامه نك میدانه قوبدینی مسائی حقوق مدنیه قاعده لرینه توفیق ایدره ک حل ایتمه کة تشبث ایدلیدیکی زمان ، حقوق مدنیه قاعده لرینه مخالف فرضیه لر واستتالر احداث ایتمک مجبوریتی حاصل اولمشدر . تورکیه ده دخی قضای اداری مسائی حاکم عادیه حواله ایدلیدیکی تقدیرده عینی نتیجه نك وقوعی ضروریدر و حاکمیری غایت مشکل وضعیتلرده براقه جق صورت حللرک حدوثی غیر قابل اجتنابدر ؛ زیرا ۱۹ نجی عصرک صوک سنه لرینك ترقیاتیه ثابت اولدینی اوزره بربرندن تماماً آیری بولنان بوایکی طرز حقوقی یی قاریش - دیرمق تهله که سینه معروض قاله جقلر و وجهه واستقامت ویرن برنسیلردن محروم بولونا جقلردر .

ژهز تفصیلاً کوستر مشدر که خدمات عمومیه نك حسن ایفایی ؛ اادرنك حقوق ، وجائب ومناسباتی افراد آراسنده اولدینی کبی یالکز قانون مدینك احکامنه و اساسلرینه

کوره تنظیم ایتک ایله قابل حصول دیکلدر . اداری مسئولیت ، نظام وقاعده یه مخالف اولان شیتک تلافیسی répétition de l'indû ، ناکه ظهور احوال l'imprévision و امثالی حقوق مدنییه ده تصادف ایدلمه یین پرنسپلردندر . « شورای دولت غایت ائی محاکمه ایتمکده در . دنیاده پک آز محکمه واردر که قرارلرنده کی بیطرفی و فکرلرنده و یکیلکلرده کوستردیکی احتیاطکار جسارت نقطه نظرندن شواک یوکسک اداری محکمه من ایله رقابت ایده . بیلسین . » (عمومی اساسلر ۱۹۲۵ صحیفه VIII) . ایکی نوع قضا لهنده پک زنکین اسباب موجبینی احتوا ایدن پروفور ژه زک نقطه نظرینی نقل ایدرکن شو خلاصه ایله اکتفایه مجبوردر .

بونار (مختصر حقوق اداره ۱۹۲۵) دخی دوگی نک تلیذی اولوب مدافعه ایتمکده اولدینی ته زک حال حاضره عائد اسباب موجبیه سی اوزرنده اصرار ایتمکده در . تاریخی نقطه نظرندن فرانسر اختلالی بو مسئله یه عائد اسبابه مالک اولدینی کبی بو کونده اداری مسائلک و اختلافاتک اداری حاکمه تودیعنده اسباب مقنعه موجوددر . بونارک تصریح ایتدیکي اسباب منحصر آ فرانسه ایچون اولمایوب فرانسه کی مرکزی و اداری سیسته ملی مملکتلر ایچونده وارددر . بوراده هرشیدن اول قابلیت مسئله سی موضوع بحثدر ؛ اداری دعوالری رؤیت و محاکمه ایتمکده عدلی محکمه لرك اداره محکمه لردن ده آاز قابلیتلی و قدرتی اولدینی ملاحظه ایدلمکده در . « بودعوالرك محاکمه سنده ، حاکم لرك کرک خدمات عمومی نک تشکیلاتی و فعالیتی حقنده و کرک اداره یه تحمیل ایدیلن عملی ضرورتلر حقنده درین و واسع معلومات صاحبی اولمالری اقتضا ایدره . نظریات اعتباریله ، عدلی محکمه لرك بو معلوماتی حائر اولمالری و اکتساب ایده بیلمه لری غیر قابل دیکلدر ؛ انجق فعلیات اعتباریله اداری ایشلردن اوزون مدت اوزاق بولونمالری حسیله بو معلوماتی حائر دیکلدرلر . بویه جه شو ساحده محاکمه خصوصنده کی قابلیتلی نقصان بولونیور . » . بونار و رونار دیبورلر که عدلی محکمه لرك قرارلری قوانین مکتوبه نک نفوذی آلتنده در . دائماً تدوین ایدلش قانونلره و نظاملره توفیقاً محاکمه ایتمه نک تولید ایتدیکي اعتیاد ایله عدلی محکمه لر ؛ ماده لر و متلر خارجنده قرار ویرمزلر ، حالبوکه حقوق اداره موضوعاتی تماماً تدوین وقتین ایدلش دیکلدر ؛ اداری حاکم بونقصانلری اکمال و تلافی مجبوریتنده در . بناء علیه حاکم عادی اداری مسائلی ده رؤیت ایده جک اولسه یدی بو ساحده نسبتاً دون بر موقعه بولونا جقدی .

شو ذکر ایتدی کمز اك قدر تلی و منور نظریه جیلردن ماعدا علمی شهادته احتیاج
 وارمی؟ ایلریده کوره جکمز فا کولته رئیس به رتلی نك مطالعه سنی ده علاوه ایده بیلیردك.
 بونكله برابر فرانسه ده وحدت قضا نظریه سی موسیو ژاقلن طرفدن کمال
 صلاحیتله تدریس ایدلمکده در. بونظریه نك مستندات معلومدر؛ نظریات اعتباریه،
 تفریق قوا اساسی قضای اداری ايله غیر قابل تألیفدر. قوه عدلیه مستقل اولوب دولتك حائز
 اولدنی اوجنجه قوتی تشکیل ایتلمکده در بناء علیه قوه عدلیه بوتون ساحه سنه صاحب اولمق
 لازم کلیر و بوساحه دن آریلان هر هانکی بر قسم بونسیبی اخلاص ایده در. فرانسه، شورای
 دولتی اداری مسائلده حاکم یا بمقله تفریق قوايه رعایتکار بولونماور. بوندن ماعدا، بربرینه
 موازی ایکی قضا اصولنده هر ایکی سنك عینی محکمه عالییه Cour Souveraine تابع اولمامه سی
 قابل دکیلدر؛ زیرا بوتقدیرده هر ایکی طرز محکمه لرك بربرینه مخالف قرارلر ویرمی
 احتمالی واردر. اشبو اسباب موجب بزه قابل قبول دکیلدر. بونی باشقه یرده دخی
 ایضاح ایتدك (تورکجه حقوق بیلکیر مجموعه سنك ۳ نجی نومروسنده منتشر مقاله مزه
 مراجعت). حد ذاتنده نادراً ظهور ایدن واسکی مقرراته عائد بولونان اختلاف احتمالی؛
 شورای دولت کبی بر مؤسسه قضائیه نك بر طرف ایدلمی ایچون کافی ومقنع بر سبب تشکیل
 ایده مزه. صرف نظری بر احتمالی ایچون آبی اثرلری کوسترن بر سیستمی بیقیمق و فعالیتنده
 بر جوق محذورلر عرض ایدن دیگر برینی ترجیح ایتدک می ایجاب ایدر؛ شوراسی محققدر که
 بونظریه کرك علمی مطالعات و کرك علمی ملاحظات اعتباریه ترقی اثری کوستر مه مشدر
 وتورکیه ده دخی قبول ایدیلجه جکنی ظن ایتمه یورز. موسیو ژاقله نك بوبابده کی نقطه نظریه
 نه دن دولایي التحاق ایده مدیکنی فاکولته رئیس موسیو به رتلی قطعی بر صورتده ایضاح
 ایتلمکده در: «موسیو ژاقله نك مدافعه ایتدیکی و قضای اداری علیه متوجه اولان ته ز
 شو ایکی مفهومك قاریشد بر لمسندن نشأت ایتلمکده در: برنجیسی عدلی محکمه لر مواجهه سنده
 اداره نك مطلق استقلالنی استلزام ایدن قاعده اولوب دیگر ده حاکم وظیفه سی ايله
 اداره وظیفه سنی تفریقدن عبارت بولنان اساسدر. رفیق مزك قناعتنه کوره، حاکم وظیفه سی
 اداره جینك وظیفه سندن قطعی بر صورتده تفریق ایدیلجه بیلیمک ایچون برنجیسی منحصر آ
 قوه عدلیه یه تودیع ایدلمک و بوقوتی قوه اجرائیه یه باغلایان هر درلو رابطه لردن آزاده
 قیلمق اقتضا ایده در. قضای اداری ايله قضای عدلی آراسنده کی فرقلری نظر دفته آلمایان
 موسیو ژاقلن؛ نفوذ ادارینك استعمالی محاکم عادیه نك مراقبه سی آلتنه وضع ایتمکدن

چکیده یور و بونی قبول ایتمین هر هانکی بر صورت حل ، مومی الیه نظرآ ، قوتلرک و وظیفه لرک قاریشما سی نتیجه س نه منجر اولور . بوکا قارشی شومقابله ده بولونا جنز که قوتلرک قاریشما سی محذوری ، موسیو ژاقله ن طرفدن تکلیف ایدیلن سیسته مده دخی زائل اولمایور ؛ چونکه قوه اجرائیه حاکم ل اوزرنده حائر اولدینی حقوقه بناء (تعیین ، ترفیع) قوه عدلیه اوزرنده آزچوق نفوذ صاحبیدر . وظیفه لرک قاریشما س نه کلنجه ؛ بوجهت قضای اداری ایله قضای عدلیه تفریقی اساسی اخلاص ایدیلن ازاله ایدیله بیلیر... نهایت قضای اداری تشکیلاتم لک اصلاحی طلب ایده جک یرده آنک لغوینی ایستین و وظیفه لرک تقریقه دها زیاده حرمکار اولمق وسیله سیله اداری و عدلی قضا لرک تفریقی لزومی طانیایان موسیو ژاقله نک ته زینه تماماً مخالفم . . (بهرتلی ، حقوق اداره اری ۱۰ نجی طبع ، صیفه ۹۴۷)

فرانسه ده دینه بیلیر که علمی اجتهاد ساحه سنده اتفاقه یاقین برا کثرت قضای اداری لهنده در و وحدت قضا طرفدارلرینک تشبیری پارلمنتو قاریشما سی چیقاجق اولسه قطعی برهزیمته اوغرایه جقدر . بوضورتله قضای اداریه نک لزومی ، فرانسه ده ، انکار ایدیله من برواقعه قوتی حائر در . نتایجی ایسه آرتق کری یه دوئمکی دوشوندیرمه جک قدر زنکیندر شوراسنی ده اونو نمایم که قضای اداری بی قبول ایدن بوتون مملکتلر فرانسه بی نمونه اتخاذ ایتلر در . بر مملکتک اجتماعی حیائنده اوج احتیاج حاکم عادی یه نسبتله حاکم اداری طرفدن جوق دها بی تطمین ایدیله بیلیمکده در و بونی اثبات ایتک قولایدیر . فرانسه ده حاکم اداری بویه ج ، حکومتک شدتله محتاج اولدینی حقوق و امتیازاتی محافظه ایده بیامش ، اداره بی مشروعیت تابع قیلمش و حقوق شخصیه بی ده محافظه و تأمین ایله بیلیمشدر .

حاکم اداری ؛ حکومتک مفتقر بولندینی حقوق و امتیازاتی محافظه ایتیمشدر . اداره ؛ خدمات عمومی مملکتک احتیاجلرینی تطمین ایده بیلیمک ایچون حقوق عامه دن منبعث بعض - قلمری و صلاحیتلری استعمال ایتک مجبوریتنده در . آنجق بو حقلرک استعمالی سایه سنده در که خدمات عمومیه ایفا ایدیله بیلیر (حق استملاک ، ضابطه نک حقوقی و الح ..) بوندن فضلله اوله رق ، خدمات عمومی مملکتک احداث و ایفاسنده اداره نک بویوک بر تشبث قابلیت و اردر . بر قوت : صلاحیتک حدودی داخنده قلمق شرطیه ، احکام قانونیه ایله مقید اولما لازیمه ، مختاریتی حائر دیمکدر . بعضاً قوتی احکام قانونیه ایله باغلی اولمقله برابر اداره ؛ واسطه لری انتخاب ایتک و قانوناً مرور زمانه اوغرامش بیه اولسه شو ویا بو تدبیری اتخاذ ایده جکی

زمانی تقدیر اتمک صلاحیتلرینه مالکدر . بناءً علیه اداره نك برچوق موادده برصلاحیت وقوة تقدیریه سی موجوددر . او حالده حاکمک ؛ مملکتده برعنصر نظام اولان شو قوته حرمت ایله سی ، اداره نك نو عمار مختاریت حقوقیه سی اولدیغنی قبول ایتمه سی و آنک بالجه افعال و حرکاتی دعوایه موضوع عد ایتمه سی لازم کلیر . حالبوکه حاکم بو باده کی اسبابی هر زمن تقدیر ایده مز . مسئله یی دهایاقیندن تدقیق ایدلم ؛ حاکم هر دعوائی ، هر مراجعتی قبول ایدرو حق قضاسنی تحدید ایددن بویله برشرطی طائیماز . فقط بواساسه تعلق ایدن برشرط ماهیتنده در . اکر اداری برقرار ، اداره نك حائز اولدیغنی صلاحیت تقدیریه یه مستنداً اتخاذ ایدلمش ایسه بوکا قارشی وقوع ولان دعوا اساسندن سقوط ایده ر .

خلاصه حاکم ؛ اداره نك صلاحیت تقدیریه سی نظر دفته آلمالی و مختلف فیه مسائلده حقوقی نقطه لر ایله تقدیره محول نقطه لری آیرد ایده بیلمه لیدر . بو ایسه فوق العاده نازک بر کیفیتدر و اداره نك هدف لرینی و فعالیتده بولونان اداری ماکینه نك چرخ لرینی طائیمی مستلزمدر . بونی انحق یاقیندن تدقیق و مشاهده یه آلیشانلر یاپایلیر .

حاکم اداری ؛ اداره یی مشروعیتیه تابع قیلمشدر . بوده قولای اولمامشدر ؛ چونکه اداره ، مالک اولدیغنی قوتلی تشکیلات ایله کندینه برچوق صلاحیتلر اضافه ایتمش و بعضاً معافیت جزائیه سی بولوندیغنی تخیل ایتمشدر . شوراسی محققدر که اداره ؛ مهیب بر دعواجیدر . آنی مشروعیتیه سوق ایده جک اولان استقلالنه مالک ، نفوذندن prestige امین اولان بر حاکم عادی میدر ؛ بو وظیفه یی ایفاده حاکم اداری ؛ بالذات اداره هیئتندن یتیشمش اولماسی و بناءً علیه « عائله افرادندن » بولونماسی حسیله طرفکیرلک ایله شبابه . دارمیدر ؛ حادثات ، یعنی حقوقی تجربه اثبات ایتمشدر که خایر ! شوراسی کیزله مکه محل یوقدر که بو نتیجه ؛ بر چوق تردد لر دن ، غیرت و مجاهده دن صو کرا الده ایدلمشدر ؛ فقط بو کون شو ساحده قطعی مکتسب بر نتیجه واردر . اداره نك حق و قانونه تبعیتی آدیم آدیم تأمین ایدلمشدر . بو باده واضع قانونک بوتون قوتیله چالیشدیغنی تخطرات ایدلمه لیدر . فرانسز انقلابنک VIII سکنجی سنه سندن یعنی شورای دولتک تشکیلی تاریخندن اعتباراً حاکم اداری ، فعلاً اداره جی موقعنده بولوناماز . بوصورتله حیات مأموریتلری اشناسنده کی تجربه لرندن استفاده ایتمکه برابر بعدما فعلاً او قادرویه داخل اولامازلر . حاکم اداری ده حاکم عادی کی مستقلدر ؛ یالکیز شو فائیتی محافظه ایدر که حاکم اداری عینی زمانده

حکومتک مشاورى اولق حسیله نظاملرک و تعلیماتنامہ لرک احضارنده بررول صاحبیدر و بو اعتبارایله آنلرک روحنه و تکنیکنه نفوذ ایتمیشدر . بونکچوندرکه ادارى بر قانونک و یانظامک اخلاىی حالده مسئلہ یی بروقوق نام ایله محاکمه ایدہ بیلیر .

ناظر - حاکم نظریه سی ماضی به قاریشمیشدر . برچوق اختلافندن صوکره محذور ازاله ایدیلہ بیلیمیشدر . بوتون ۱۹ نجی عصر ظرفنده ناظر یالکیز عفو طریقنه مراجعت صورتیلہ دکیل دوغربدن دوغری به حاکم قضائی صفتی احراز ایدہ بیلیردی . بوندن شو نتیجه استخراج ایدیلیوردی که ناظرک اتخاذ ایتدیکی قرار بر حکم ابتدائی اولوب آنی متعقب شورای دولته مراجعت نوعاً استیناف دعوا ایتمکدی . بو حال بر تضادی احتوا ایدیوردی . نهایت تقدیر ایدلدی که ناظرانجق سلسله مراتب داخلنده ، مجازات انتباهیه مائلنده ، ادارى مؤسسه نک داخلی بر حاکمی اوله بیلیر ، یوقسه بر حقوق عمومیه حاکمی اولاماز . الیوم ناظرلرک مقرراتی ساده جه ادارى مقررات جمله سندن اولوب هیچ بر حکم ماهیتده دکیلدر . بوصورتله حاکم ادارى ایله فعال اداره جی آراسنده یاپیلمسی ضرورى اولان تقریق اساسی تحقق ایتمیشدر . آرتق ناظرلر ، والیر ، بلدیہ رئیسلى و مجالس عمومیه اعضاسی عینی زمانده حاکم ادارى اولامازلر .

اداره نک حقه و قانونه اتباعی شو صفحه دنده کچمیشدر : اداره علیهنه اقامه ایدیلن دعوائی اوکا قبول ایتدیرمک ایجاب ایتمیشدر . افراد شورای دولت حضورنده دعوا اقامه اتمک ایسته دیکی تقدیرده دوغربدن دوغری به حاکمی مسئله به وضع ید ایتدیره مز ، اولاً قوه اداره نک بو مسئله حقنده بر قرارینی استحصاله مجبوردر . مکرکه بو قرار اداره طرفدن کندیلمکندن اتخاذ ایدلش اولسون . بناء علیله شورای دولت بر طرفی متضرر ایدن ادارى بر قرار اوزرینه حکمنی ویرر . فقط بو طرزده بر تهلیکه واردی : اداره سکوتی اختیار ایدوبده قرار اعطاسی طلبنه جواب ویرمدیکی تقدیرده دعوا عقامته اوغرایه بیلیردی . واضع قانون مداخله به مجبور اولدی : ۷ تموز ۱۹۰۰ تاریخلی بر قانونه توفیقاً؛ قرار اعطاسی طلبندن اعتباراً درت آی مدتله اداره سکوتی اختیار ایتدیکی تقدیرده علاقه دارلر شورای دولته مراجعتله اقامه دعوا ایدہ بیلیرلر . بو صورتله سکوتک ردی تضمن ایتدیکی و دعوانک مفروض رد قرارینه قارشى اقامه ایدلدیکی قبول اولونمیشدر . بوصورت حل اوزرینه اداره ؛ علیهنه اقامه ایدیلن دعوالری تمویقه ویا رده موفق اولاماز .

ایضاحات سالفه‌دن شونتیجه چیقاریلیر که هر اداری قرار علمنه قولای ، سریع و آرمصرفلی بر طریق مراجعت موجوددر (زیرا دعاوی اداریه دعاوی عادیه‌دن چوق دهآ از مصرفلیر) . قانونه ویا نظامه مخالف اوله‌رق اداری بر قوتک اتخاذایتمش اولدینی هر هانکی بر قرار شو طریق ایله فسخ وابطال ایدیه‌بیله‌جکندن دولاییدر که اداره‌نک مشروعیته تبعیتی تام ومطلقدر . قوه ادارینک فرطاستعمالی *excès de pouvoir* اوزرینه‌ده مراجعت ایدیه‌بیلیر ؛ بو تقدیرده حاکم اداری : موضوع بحث فعل وحرکتی ، اداره‌نک بوتون سائق وعامللرینی ، فعل وحرکتک قانونه توفیقاً صلاحیتدار مقام طرفندن ، قانونی اشکالهرعایت ایدیه‌رک اجرا ایدیلوب ایدیه‌دیکنی تدقیق ورؤیت ایدر وبو عمیق تدقیقاتک نتایجنه کوره حکمنی ویرر .

حقه وقانونه اتباع ؛ یالکزجه قرارلرک ابطالنه انحصار ایتسه‌یدی ناتمام قالیردی ، زیرا افراد اکثریا دوچار اولدینی ضررک تضمینی طلب ایتمکده دهآ زیاده منفعتداردر . مثلاً افراد بر خدمت عمومیه‌نک فنا صورتده اجراسندن متضرر اولابیلیر . شورای دولت ؛ خدمتک ایفاسنده خطا واهمال اولدینی تقدیرده متضررک لهنده تضمینات حکم ایتمکه صلاحیتداردر ؛ بعضاًخطا اولمادینی حالدیه‌بیله شورای دولت خسار *risque* نظریه‌سنی تطبیق ایده‌رک اداره‌یی محکوم ایتمکده‌در . علاقه‌دار مأمورک شخصی مسئولیتنه کلنجه : بونک مجرمیتنی تقدیر خصوصی محاکم عادییه ترک ایدلمشدر وتفریق معقول ومنطقیدر .

تکنیق اعتباریه کورولور که ، قضای اداری حق وعدله وصول ایچون لازم اولان بوتون وسائط واصوله مالک بولونمقده‌در وهیچ روجه‌له مادون موقعنده دکیلدر . قضای عدلی کی تضمیناته محکوم ایده‌بیلیر وقرارلری نقض ایلیه‌بیلیر .

نهایت قضای اداری حقوق شخصییه‌ده محافظه وتأمین ایتمشدر . حقوق بشر بیاننامه‌لرنده یاخود تشکیلات اساسیه قانونلرنده مندرج بولونان حقوق شخصییه هر درلو تعرضدن مصون اولمالیدر . اگر بو بایده هیچ بر قوه تأییدیه بولونمازسه ، بر قانون عادی قانون اساسی‌یه مخالف احکامی احتوا ایده‌بیلیرسه وخیم نتایج تولد ایده‌بیلیر . آمریکا جواهر متحده‌سی کی بعض بویوک دولتلر محکمه‌لره قانون عادینک مشروعیتی وقانون اساسی‌یه موافقتی تقدیر ایتک قدرت وصلاحیتنی بخش ایتشلردر . بوصورتله حاکملر قانونک وسعت وشمولی تحدید ایده‌بیلیرلر . بو سیستم بعض ته‌لکه‌لره معروض بولونمقله برابر ،

واضع قانونك حقوق شخصيه رعايتكار اولسى خصوصنده فوق العاده برتأينات تشكيل ايتكمده در. اسويچرده برن و جنوره قانتونلرى محكمه لرك بوساحده مراقبه سنى *Contrôle* قبول ايتكمده در. آلمان ياده بومسئله حرارتله مناقشه ايديليور، زيرا و ايمار قانون اساسيسى بوبابده ساكت بولونمقده در. فرانسه ده علمى اجتهادات بويجه مهاييدر، فقط مراقبه نك فعلاً ايشله ديكي ادعا ايديله مز. بونك سببي يالكزجه قانون اساسينك بوبابده ساكت بولونماسدن نشأت ايتمه بوب عيني زمانده ۱۸۷۵ قانون اساسينك حقوق شخصيه بحثى احتوا ايتمه مسندن منبئدر؛ بويلاجه حاكم حقوق شخصيه نثيت ايدن براساس قانونيندن محروم بولونمقده در. بوكا قارشى، قضاي ادارى مقررآتى، حاكمك قوانين عاديه فوقنده بوكك بر مشروعي *Super-égalité* اساسنى نظردقته آلمسى لزومنى طائيمقده در. بوا ادارى اجتهاد در كه وينكل (سيره ۱۹۰۹، ۳، ۱۴۵)، تيشيد (سيره ۱۹۱۳، ۳، ۱۳۷) و هريس (سيره ۱۹۲۲، ۳، ۱۴۹) قرارلرينه يول آچمدر. فرانسه ده شوراي دولت، بو خصوصده دخى محاكم عاديده دن زياده جسارت كوسترمش وقوه اجرائيه دن صادر اولوب حقوق شخصيه اخلاله تصدى ايدن هر فعل و حركتى منعه اصول تحتده منتظماً چالشمشدر. غيرقابل انكار بر حقيقتدر كه شوراي دولت سايه سنده فرانسه قدر هيچ بر مملكت اداره امورلرى اوزرنده قوتلى بر مراقبه تأسيس ايتمه مشدر. پرنسپ اوله رق قبول ايدلمشدر كه قانونك صراحةً منع ايتمديكى يا خود ينه قانونه موافق اوله رق ضابطه اداره نك هر هانكى بر ممنوعيته دائر قرار اتخاذايتمديكى خصوصلرده افراد؛ شخصى قابليتلى ايسه دكلرى وجهله سربستجه استعمال ايدوب حركت ايدم بيليرلر. فردك اشبو قابليتلى و سربستى حركتى حقوقاً، قانوناً و نظاماً طائمنس و تأييد ايدلمشدر. افرادك بو حقوقى ادارنك افعال و حركاتى ايله مشكلاته اوغرار و يا منع ايديلير ايسه افراد بوكا قارشى عدم مشروعي ادعاسى سرد ايدم بيلير. مثلاً تجارت و يا صنايع اربابى فعاليتلى تحيد ايدن خصوصى قانونلره مخالف ادارى تدبيرلره قارشى بوسورتله دعوا اقامه ايتك صفتى و صلاحيتى حازدر. بر قاريقه طور، اشتراك ايتش اولدينى مناقصه نك اصول و نظامه مغاير بر صورتده اجرا ايدلديكى درميان ايدمرك دعواجى صفتى احراز ايدر. كذا و طنداشر حق ملكيتلى هر هانكى بر صورتله خلمدار ايدن ادارى تدبيرلره قارشى دعوا اقامه ايدم بيليرلر. يالكز حریت شخصيه وقوع بولان تجاوز دكل، بلكده حق ملكيتك استلزام ايتديكى عمومى فعاليتى و شروع منفعتلى

اخلال حالری ده حق دعوا بخش ایدر . بوندن طولاییدر که طرق عمومیه به مجاور بولان اراضی و ملک صاحب لرینک اداری تدبیر لرایله متضرر و بعضی حقوق و منافعدن محروم اولدقلری حالر بر چوق دعوالر به باعث اولقده و بوبخته عائد مقررات واجتهادات محاکمی زنکینلشدیر مکده در .

اشبو ایضا حاتدن چیقاریلان نتیجه شودر : واضع قانون طرفندن مؤسس صریح تأمینانک فندانلی حالنده دخی قضای اداری ، ادارهنک قررلرینه و اداری افعال و حرکاته قارشلی افرادک حقوقنی صیانت ایده بیلجهک مؤثر وسائطه مالک بولونمقده در ؛ بوساحده بویوک قاعده لر تأسس ایتمش اولوب بونلر تدوین ایدلمش اولماقده برابر قوانین مکتوبه درجه سنده قیمت اکتساب ایتمش لدر .

III

قضای ادارینک دیگر مملکتلرده حائز اولدینلی فائده لری تورکیده کوستره بیلیمسی ایچون عملی نقطه نظر دن محذور لر بولونوب بولونمادیغنی قیصه جه تدقیق ایده لم . معلوم اولدینلی اوزره قضای اداری سیستمی ، آوروپاده برچوق مملکتلرده تعمیم ایتمشدر . بوسیستمی انقلاب کیردن بری فرانسه قبول ایتمش بولونیور . آلمانیا ده ذاتاً موجود اولان بوطرز ؛ ۱۱ اغستوس ۱۹۱۹ وایمار قانون اساسیسنک ۱۰۷ نجی ماده سیله تأیید و تقویه ایدلمکده در : « آلمان دولتی و حکومتات متحده داخلنده افرادی ، شعبات ادارهنک امرلرینه و قرارلرینه قارشلی صیانت ایله مکلف اداری محکمه لر قانونه توفیقاً تشکیل ایدیلجه کدر . » (آلمانیا ده قضای ادارینک قعالیتی حقنده مؤلف لاباندک : آلمان ایمپراطورلغنک حقوق عامه سی عنوانلی اثرینه مراجعت) .

آوستریا ده (۱۳ تشرین ثانی ۱۹۲۰ قانون اساسیسی) قضای اداری تشکیلاتی واردر . بوراده اداری محکمه نک صلاحیتی ؛ فدرال ، ایالت و قومون شعبات اداریه سنک امرلرینه و مقرراتنه شاملدر . هر و طنداش اداری بر امر و یا قرار ایله حقوقی اخلال ایدلدیکنی بو محکمه حضورنده در میان ایده بیلیر .

بولونیاده ۱۷ مارت ۱۹۲۱ قانون اساسیسنه تبعاً و ۲ اغستوس ۱۹۲۲ تاریخلی قانونه توفیقاً بر اداری محکمه عالییه تشکیل ایدلمشدر . بو محکمه عالییه رئیس جمهور طرفندن تعیین ایدیلن بر رئیس ایله اعضا لردن مرکبدر و اداری محکمه لره ک بویوک مرجعیدر .

بولونیاده کی بو محکمه عالیہ اداره نک اتخاذ ایتدیکی تدبیرلری فسخ و ابطال ایده بیلیر ؛ بو تقدیرده اداره ، محکمه عالیہ نک قرارنده مندیج احکامدن ملهم اوله رق یکیدن تدبیر و قرار اتخاذ ایتک مجبوریتنده در .

فنلاند و بالطق دولترلی قضای اداری سیستمی قبول ایتشلردر ؛ اسپانیاده بو طرزہ التحاق ایتشدر .

اسویچرده بی برره فہرندوم قضای اداری لہندہ تجلی ایتدیکندن مسئلہ الیوم حرارتلی اختلافلره موضوع تشکیل ایتکده در .

تورکیہده ایکی نوع قضا سیستمک شدتلی بر مخالفتہ معروض قالہ جغنی جدآ ظن ایتیمہ بورز . تشکیلات اساسیہ قانونی و واضع قانون بو سیستمی قبول ایتش بولونیور . تورکیہده تدریسات علمیہده بوکا لہداردر . بونکله برابر محتمل بعضی اعتراضلره جواب و بر مکہ جالبشہلم :

موسیو ژاقلہ نک نظریاتہ استناد ایدہ رک تفریق قوا اساسی ایلری سورولور و حاکمک مستقل اوله رق بوتون قضا ساحہ سندہ صلاحیتدار اولسی لزومی در میان ایدیلیر ایسہ بوا اعتراض تورکیہ ایچون عجبا نہ درجیہ قادر وارددر ؛ اولاً وحدت قضانک تأسیسی ایچون تشکیلات اساسیہ قانونندہ تعدیلات اجراسی ضروری اولاجقدر ؛ دیگر طرفدن تشکیلات اساسیہ قانونک حقیقی تقریق قوا اساسیہ تابع بولونمادیغی تخطر ایدملیدر . بناء علیہ قانونک مطلق صورتندہ قبول ایتدیکی بر رئیسپ قضای اداری سیستمی ایله اخلاص ایدلمش اولمایور . کورولور کہ ژاقلہ طرفدارلرینک فرانسه ایچون وارد اولابیلن اعتراضلری تورکیہ ایچون بوتون قوتی غیب ایتکده در . [۱]

محکمه تمیز ایله شورای دولت آراسندہ اختلافات حدوثندن ، عینی مسئلہ حقندہ شو ایکی محکمه عالیہ نک بر برینہ ضد قرارلر و برمه سندن قورقغہ محل وارمیدر ؛ اگر صلاحیت نقطہ لری ایجہ تعیین ایدلمش اولورسہ بوکی اختلافلر پک نادراً ظهور ایدہر . مع مافیہ قانونک مختلف مابیتدہ محکمه لره عینی حقوقی پرنسیپلری و مؤسساتی مدافعہ و تأیید صلاحیتی بخش ایتدیکی در پیش ایدیلیرسہ یکدیگرنندن مستقل بولان بو محاکمک

[۱] استاذ اول دارالفنون حقوق فاکولته سندہ حقوق عامہ تدریس ایدن محترم رفیقلم مدرس مضاح الدین عادل ، رشید ، معمر راشد و مدحت بکلر ایکی نوع قضا سیستمک لزومی و فرانسز شورای دولته نک یوکک قیمت قضاییہ سی بیان ایتکده درلر .

اجتهاداتی و مقرراتی آراستده اختلافی ظهوری نمکندر . آشکاردر که بونلردن هربری
 اثرینه کندی ذهنیتک دامغانی باصاقدرد . بویه جه ایکی طرز مقرراتک انکشافه شاهد
 اولق طبیعیدر وعینی پرنسپیه تطبیقاتده ویریلن مختلف مغالیر بو مؤسساتک خصوصی
 تمایلارینی ارائه ایدرلر . قانون ؛ حقوق بر مفهومه عائد مجمل حکملری احتوا ایدر . حاکم
 بونک محتواسنی ایضاح و تثبیت ایله مکلفدر . محکمه تمیز ایله شورای دولنک تقدیر و تفسیر
 قدرت لرینه بناءً عینی مسئلهی مختلف طرزده محاکمه ایتملری شایان حیرت کورولمه مایدر .
 هر برینک قوه تقدیری و تحلیلیه سی باشقه اولدیغندن مختلف تلقیرده بولونابیلرلر و هربری
 مستقل بولوندیغندن کندی اجتهادینه و مقرراتنه صادق قالیر . بونکله برابر محکمه تمیز
 وقت وقت اجتهادینی تعدیل ایدرک مقرراتی تبدیل ایتدیکی کی شورای دولته عینی
 طرزده حرکت ایدر . مثلاً فرانسه ده شورای دولت صوک زمانلره قدر مخالف بولوندیغنی
 خسار Rispue اساسنه مستند مسئولیتی اخیراً قبول ایتشدر . بک نادر ظهور ایدن بر
 وضعیته بویوک اهمیت عطف ایتیم . یانکیز بر قاچ طاش نقصان اولدیغنی بهانه سیله بوتون بر بنایی
 یقمایه لم . بو محذورک تکنیکی اعتباریله مکمل اولان قضای اداری سیستمک انکشافه
 مانع اولدیغنی ابات ایدلمه مشدر . بوندن ماعدا ، شورای دولت ؛ منع محاکمه قرارلریله محاکم
 عدلیه نک دائره صلاحیتنه داخل بولونان وقعه لری بر طرف ایتک خصوصنده عزمکار
 و متبصر دارا مقدمه در . بوضورتله آکلاشیلیور که اختلاف تکیونی احتمالی و محذوری انظام
 ایتمه مایدر و بو محذور باشلی باشنه ایکی نوع قضا اساسنی محکوم ایده جک قوتی حائر د کیلدر .
 بو بابده کی ته زمزی جرح ایتک ایچون باشقه قوتلی بر دلیل بلکه ده شو نقطه ده
 بولونابیلر : حال حاضرده اداری وعدلی محکمه لریک متقابل صلاحیتلری تام بر صورتده
 تعیین و تحدید ایدلمشدر و تورکیه ده بو صلاحیتلریک حدودینی چیزمکه مکلف آیریمجه بر
 مرجع Organe یوقدر ؛ تعبیردیگرله « محکمه اختلاف » Tribunal des Conflits موجود
 د کیلدر . فی الحقیقه ، مختلف ماهیتده محکمه لردن هر برینک عینی مسئله حقیقه کنیدی لرینی
 صلاحیتدار عد ایتدکلری ، یا خود بالعکس عینی مسئله نک رؤیتی خصوصنده کنیدی لرینی
 صلاحیتدار عد ایتدکلری احوال واقعدر ؛ بو تقدیرده مسئله نک حل ورؤیتی ایله وظیفه دار
 محکمه بی تعیین ایده جک و هر ایکی نوع قضا سیستمک فوقنده بولونما سی ایجاب ایدن
 یوکسک مرجعه احتیاج درکاردر . هر ایکی نوع قضا تشکیلاتی آراستده کی مساوات و بونلرک
 استقلالی پرنسپلری بو قوتلردن برینک تعیین مرجعه حاکم مطلق اولماسنه مانعدر ،

کذا بویله اختلافاتده رئیس حکومتک حکم اتخاذ ایدله سی ده موافق دکلدر . بلکده
هرایکی قوه قضائیه نک ممثلرندن مرکب بر هیئته مسئله نک تودییی مناسبدر ؛ بو تقدیرده
محکمه تمیز اعضاسی شورای دولت اعضاسی ایله منتخب بر محکمه حالده اجتماع ایدر
وآلرندن انتخاب ایدله جکلی ذاتک ریاستی آلتنده مذاکره ایدرو حکم ویررلر . اختلاف
حالده تعقیب ایدله جک اصوله کلنجه : بر Préfet « ده پارتمان والیسی » بر محکمه نک وظیفه
وصلاحیتی بولونمادیقی قناعتنه تبعاً واضع الید اولدینی مسئله دن خبردار اولونجه مذکور محکمه یه
بر مخطره Mémoire ایله مراجعت ایدر و محکمه نک مسئله یی وظیفه وصلاحیتی خارجنده
بولدیقه قرار ویرمسی طلب ایدر و بوباید اسباب مدله سر دایدر . بونک اوزرینه محکمه « بره ف » -
نک سردایتدیگی دلیللاری نظردفته آله رق قرار ویرمکله مکلفدر . محکمه کندینی وظیفه دار
وصلاحیتدار عدایدر سه اختلاف تکنون ایتیش دیمکدر . بو تقدیرده قرار مذکور اعتراض ایدیلیر
واختلاف محکمه سی مسئله یی حل وفصل ایدر ، یعنی والینک طلبنی یا قبول ویا ابطال ایدر .
کورولوبوکه اختلافلرک حلی ایچون احداث ایدیلن بو مقانیزمه پک ساده در . تور کیه ده
واضع قانون هنوز محکمه اختلاف تشکیلاتی در پیش ایتمه مشدر . کذا والیر اختلاف
حالده حق مراجعت و اعتراضده بخش ایتیش دکلدر . بو بر نقصاندر ، فقط پک موقت
بر زمانه منحصر بر نقصان اوله رق صایلا لیلیر . محکمه اختلافه اعضا صفتیله داخل اولمق
الحق فرعی بروظیفه تشکیل ایتدیکندن شخص اعتباریله قادرونک توسیعی موضع بحث
دکلدر . بو صورتله واضع قانون آنکدار بر صورتده وجوده کتیردیگی قضای اداری
تشکیلاتی شوصوک محکمه اختلاف مؤسسه سیله اکال ایتیش اولوبور . تور کیه ده شوصوک
مؤسسه نک فقدانی قضای اداری علیهنده بر دلیل اوله رق استعمال ایدله مز . هرکسک
لزوم واهمیتی تقدیر ایتدیگی محکمه اختلاف شه سزدر که آز زمان صوکر و وجوده
کتیریه جکدر . [۱]

[۱] یکی شورای دولته هجوم ایتک ایچون عثمانلی امپراطور ائنه عائد شورای دولته اثرینی تنقید
ایتک وایلری سورمک دوغرو دکلدر . هرایکی مؤسسه آراسنده اساسی فرقلر بولندیکی کوز اوکنده
طوتولایدیر . آرتق la justice retenue حکملرک دوغریدن دوغری به قابلیت اجرا یه سی بولونمادیکی
اساسی رفع ایدلشدیر . بوتون تشکیلات اک یکی اساسات حقوقیه یه توفیقاً وجوده کتیرلشدیر . اسکی
شورای دولته مؤسسه سی اساسی organique بعضی نواقصی محتوی بولونیوردی ، بو شرائط داخلنده
اک ایی حقوق شناسلرک وجوده کتیریه یله جکاری آردده بالطبع ناقص اولاجقدی . شوراسنی ده علاوه
ایتکلی که جمهوری برره ژینک حاکملره کوستردیگی حرمت واطاعت ؛ یکی قانونک ذهینتی ایضاح ایدره .

حکومتك و ادارهك مشروعيته وقانونه متابعتی تأمین ایدن شو معقول ومنطقی سیستهم ردایدلیدی تقدیرده آنک یرینه اقامه ایدیله جك شكل نه اولایلیر؟ مختلف تاریخی حادنانك محصولی اولان ویاخود متردد وغیر متكمل قوه تشریعیه لرك اثری بولوتان متوسط اشکالی نمونه اتخاذ ایتك وارد خاطر اولاماز . بومتوسط شکلر ؛ وطنداشرك اداره ایله اولان مناسبانده آنلرك حقوقی وضعیتلرینی ممنونیت بخش بر صورتده تأمین ایتمکدن پك اوزاقده درلر . بناء علیه ایکی شقندن بری انتخاب ایتك ضرورتی قارشیدنده بر :

۱ [یا قضای اداری کامل] (كرك ابطال و كرك محاکمات قسملری) محاکم عادییه تودیع ایدیلیر . بوصورتله قانونك اليوم قبول ایتمش اولدینی اداری وعدلی قضا سیستهمی ترك ایدیلهرك وحدت قضا اساسی تطبیق ایدیلیر . بو حال معاملات وسلامت ادارینی تماماً اخلاص ایدیله جك ماهیتده در . زیرا بوتقدیرده حاكم عادی ، « اداره » یه اشتراك ایده جك ، اداری امرلری ومقرراتی ابطال ، تبدیل ویا اصدار ایده جك وبالنتیجه ادارهك قوتلی بازوسی آرزمان ظرفنده اورتادن غائب اولاجقدر . تكرار ایدلم : تورکیه بوس بوتون باشقه اساسلره مستنددر و آنغولوساقسون ره ژیمك تطبیقنده فرانسه نه قدر غیر مساعد وضعیتده ایسه تورکیه ده عینی موقعه در . سیاسی واداری مرکزیت اصولی ؛ وحدت قضانك قبولی عامهنده اك قوتلی بر دلیل تشکیل ایدهر . شوراسی ده علاوه ایتلیدرکه ، آنغولوساقسون مملکتلری دخی قوه عامهك مسئولیتی نظریه سنی يك نامم بر صورتده تطبیق ایتمکده درلر ، زیرا دولتك شبه جرمندن متولد مسئولیتی طانیماورلر .

۲ [ایکنجی شقه کوره ، قضای اداری : کامل] لغو ایدلمه یوب بلکه ده اجرائی مقرراتك فسخ وابطالنه حصر ایدیلیر . بو حالده ادارهك محکومیتی استلزام ایدن دعاوی ؛ حاکم عادییه تودیع اولنور . اداری محکمه لرك وظیفه وصلاحتلری ده انحق قانونی ماده لرك صریح احکامنه توفیقاً وحصر آ تعیین ایدیلیر . بونکله برابر محاکم عدلیه تضمیناته متعلق اداری مسائل رؤیته قالدیشیرسه ناصیل بروضعیت اولور ؟ بوتقدیرده حاکم عادی اجرائی تدابیره واجرائی قرارلره توسل ایدمه جك بروضعیتده بولنور : هر آن اختلاف حالنده کی اصول محاکمه یه تشبث ایدیلیر وبویله جه اداره یه قارشى اقامه ایدیلن تضمینات دعوالری هر دقیقه عطالته اوغرا دیلیر . حاکم عادی ، اداری معاملات وحرکت حقنده تام بر قوه تقدیریه یی حائز اولمادیغندن منعه لره اوغرار . بو حال بر اثر ترقی دیه قبول ایدیله بیلیرمی ؟ هنوز اداری محکمه لر تشکیل ایدیله دن اول عدلی محاکم اداری دعوالری رؤیت وحله مجبور اولدینی

دورك تجربه لری کافی ، مد ایدلمز می ؟ قناعت مزه کوره : حاکم ادارینک حریت و استقلالنی
محافظه ایدرهك تضمینات دعوالرنده قوه تقدیریه سنی استعمال ایتمه سنه امکان براقان قضای
اداری سیستمی هر وجهله مرجع وشایان توصیه در .

بایچقاده ، قوه عدلیه بو کبی مسائلده وظیفه و صلاحیتی حائر اولوب خصوصی اداری
حاکم دخی اشبو قوه عدلیه به تابعدر لر . مع مافیه بایچقاده محاکم عدلیه ، آنغلوساقسون
سیستمنده اولدینی کبی فعال اداره یه قارشی اصدار ایدلمش قرار لر bills d'injonction
و بیاننامه لر Writs ایله مداخله صلاحیتنه مالک دکیلدر . کورولور که ماهرانه تنظیم
ایدلینکی ظن ایدیلن بوسیستم ؛ حقیقت حالده ، اداری مقرراته قارشی وطنداشلمره
هیچ بر فعلی ومؤثر طریق مراجعت بخش ایدمه یور . بایچقا مقررات محاکمی اثبات
ایتشدر که دولتک مسئولیتی بخشنده حاکم قانون مدینک احکامنی زور لایه رق بر طاقم با کافی
نظریه لره مراجعت ایتک مجبوریتنده قلمش و آنحق بو صورتله فرانسز شورای دولتنک
واصل اولدینی نتیجه لره یاقلاشمغه چالیشمشددر .

شو مختصر ایضاحاتک بزی ایصال ایتدینکی نتیجه نهدن عبارتدر ؟ ایکی نوع قضا
سیستمی ، بزه کوره ، حقوقک عمومی بر ترقی و تکاملنی افاده ایتمکده در . بو سایه ده
اداره نك مشروعیت و قانونه اتباعی و افرادک حقوقی و منافی حقیقی صورتده تأمین ایدیلیر .
اداری حاکم ؛ دولت ایله افراد آراسنده کی مناسباندن متولد مسائلک حقه کوره حل
و فصلنده حاکم عایدن زیاده حائر اهلیتدر . قضای اداری مؤسسه سنک تورکیه جمهوریتی
ایچون یوکسک بر قیمت حقوقیه سی اولدیغنه قناعت ایتمکده یز .

مترجمی : مصطفی هامر
شارل فرور

